

Ko smo bili še otroci ...

Kaj smo otroci delali na Javorniku? Verjetno podobne stvari kot otroci v drugih krajih, pa vendarle drugače. Hodili smo v šolo, vendar pol ure ali več peš od naših domov na Koroško Belo. Če se je dalo, smo se zbrali v skupine po dva, trije ali več. Tako je bilo bolj zabavno. Jeseni smo vmes pobirali odpadla jabolka in hruške ob cestah in poteh, pozno spomladi pa češnje. Ustavljali smo se, predvsem na poti iz šole, pri vsaki zanimivosti. Ko so gradili nadvoz in cesto pred železarno na Javorniku, smo skakali po bregu v nasuto mehko zemljo, kolikor daleč smo mogli. Žal samo teden ali dva dolgo, ker so delavci po našem mnenju prezgodaj zaključili gradnjo. Ustavljali smo se tudi pri prijaznih psih. Spomnim se velikega bernardinca Milana, ki je čuval barako v bližini Mulejeve mesarije ob potoku Javornik in pred odcepom za Trebež. Večkrat sem bil pri njem, saj sva se spoprijateljila. A nekega dne, ko sem ga v otroški objestnosti tapkal s šolskimi copati po glavi očitno premočno, je zatulil in počepnil v napadalski pozici. Obrnil sem se in jo hitro, kolikor sem zmozel ucvril stran. Njegovi zobje pa so me dohiteli in domov sem se privlekel prestrašen in s strgano zadnjo platjo.

Otroci smo se na Javorniku lovili kar na ulicah v bližini naših domov. S kamni smo se igrali igro »na kamen«. Če pa smo poleg kamnov imeli še kakšno prazno konzervo, smo se šli »koko klamf«. Kadar smo posedali po plotovih, smo si v uho šepetali stavek od prvega do zadnjega v vrsti. Potem je prvi povedal, kaj je rekel, in zadnji, kar je slišal. Smejali smo se spremembam besed, ki so nastale zaradi slabega prenosa ali poti skozi vrsto. Otroci smo po naročilu staršev hodili na dve znani javorniški lokaciji. Ena je bila gostilna Pri Muleju, kamor so nas pošiljali iskat očete in jih klicati na kosilo ali večerjo. Tja pa so nas z nekaj dinarji pošiljali kupovat škatlico ali samo po pet cigaret znamke Drava ali Ibar. Še raje smo hodili v pekarno Pri Čbularju. Tja smo v pletenih jerbasih nosili že vzhajano testo za kruh, lepo zavito v prtiče, ki so bili označeni z imenom družine, da jih pek ne bi zamenjal. Pek je dal testo v peč, mi pa smo se ob določeni uri vrnili po pečen kruh. Tako lepo je dišal, da smo ga med potjo domov že lep kos pojedli, čeprav so se matere jezile in nas prepričevale, da vroč kruh ni dober za želodec. Pa nas seveda niso prepričale.